

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kouluruokailutilanne, järjestämisen velvoitteet ja toteutus

Marjaana Manninen

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan sidosryhmätapaaminen

17.12.2020 klo 14-16

AVI-kysely: Kouluruokailun järjestämisessä etäopetuksessa eroja

- Perusopetus syksyllä 2020
- Viikko 46
- [Tiedote asiasta: https://minedu.fi/-/avi-kysely-kouluruokailun-jarjestamisessa-etaopetuksessa-eroja](https://minedu.fi/-/avi-kysely-kouluruokailun-jarjestamisessa-etaopetuksessa-eroja)

Tausta ja aiheet

Tausta

- Aluehallintovirastot ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat keränneet suomalaisilta perusopetuksen järjestäjiltä viikolla 40 covid19-tilanteeseen liittyen ajantasatietoa päivältä 10.11
- Kyselyyn vastasi 244 kuntaa (vastaus 76,2%) ja 43 yksityistä opetuksen järjestäjää.
- Otosta voidaan pitää edustavana.

Aiheet viikolla 46

- Päätökset erityisistä ja/tai poikkeavista opetusjärjestelyistä
- Etä- ja kotiopetus
 - Oppilaiden määrä etäopetuksessa yli kaksinkertainen viikkoon 44 verrattuna (6701)
 - Oppilaiden määrä kotiopetuksessa (alle 400)
- Varautuminen ja käytännöt
 - Kouluruokailun järjestäminen etäopetuksessa oleville
 - Maskien käyttö yläkouluikäisillä epidemiatilanteen niin vaatiessa

Etäopetuksessa olevien oppilaiden kouluruokailu järjestäminen ja varautuminen

Kouluruoan hyödyntäminen, etäopetuksessa olevat

”Valtaosa etäopetuksessa olevista ei hyödyntänyt tarjolla olevaa kouluruokaa”

Hävikki?

Käytännöt ruokailijoiden kartoittamiseksi?

Varautuminen kouluruoan tarjoamiseen etäopetuksessa oleville

- "Kouluruokaa varauduttu tarjoamaan etäopetuksessa oleville vaihtelevin käytännöin."
- Vastaajista 46% oli varautunut tarjoamaan etäopetuksessa kouluruokana 5 kylmää ateriaa viikossa.
- Joka viides (19,9%) opetuksen järjestäjä ilmoitti etäopetuksessa oleville tarjottavan kouluruoan muodoksi muun kuin viidesti viikossa tarjottavan kylmän tai lämpimän aterian.
- Avoimista vastauksista ilmenee, että yksittäisissä kunnissa on päätetty toteuttaa kouluruokailujärjestelyt poiketen annetusta lainsäädännöstä.

Perusopetuslaki 20 a § (26.6.2020/521)

Poikkeukselliset opetusjärjestelyt

- Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää 16, 16 a, 17 ja 17 a §:ssä tarkoitettua oppimisen tukea sekä **31 §:ssä säädettyjä palveluja ja etuuksia sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se on olosuhteisiin nähden mahdollista toteuttaa.** Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus muuna kuin lähiopetuksena annettavassa opetuksessa antaa **kaikille oppilaille maksuton ateria.**

Kouluruoan järjestäminen etäopetuksessa oleville (Miten toteutetaan/on varauduttu toteuttamaan)

- Etäopetuksessa oleville kouluruoka toimitetaan
- a. Perheet noutavat omalta koululta (59,6%)
- b. Perheet noutavat muualta kuin omalta koululta (18,7%)
- c. Muulla tavoin, miten? 21,7% (vaihtelu 0% PSAVI - 52% LAAVI)

Havaintoja käytännöistä, jotka eivät ole 20 a§ mukaisia

- Ruokailua ei ole järjestetty 20 a§ mukaisissa karanteenitilanteissa
- Yksittäinen vastaaja ilmoittanut, että ruoan jakelua ei ole katsottu tarpeelliseksi järjestää
- Ruokailu on järjestetty jakamalla:
 - Ruokarahaa
 - Ruokalippuja, joilla on voinut hakea ruokaa kaupasta
 - Lahjakortteja
 - Maksusitoumuksia ja ostopalveluseteleitä kaappoihin
 - Ruokatarvikekasseja

Sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 16/2020 vp HE 218/2020 vp; Maksuton kouluateria

- Valiokunta viitaten aikaisempaan mietintöönsä (SiVM 8/2020 vp, s. 5) pitää kannatettavana, että ehdotetussa lainsäädännössä perusteluineen tuodaan **selkeästi esille oppilaan oikeus maksuttomaan päivittäiseen kouluateriaan**. Aterian tarjoamisen velvollisuutta on käsitelty hallituksen esityksen *yksityiskohtaisissa perusteluissa* kattavasti ja siinä *todetaan mm. opetuksen järjestäjän mahdollisuus antaa muussa kuin lähiopetuksessa olevalle oppilaalle valmiin aterian sijasta ruokatarvikekassi, jos huoltajat siihen suostuvat*.
- Valiokunta pitää ehdotusta tarkoituksenmukaisena, koska paikalliset olosuhteet ja mahdollisuudet aterioiden kuljettamiseen tai noutamiseen, esim. oppilaiden kotien etäisyydet ja kulkemismahdollisuudet kouluun, vaihtelevat huomattavastikin. Valiokunta painottaa, että **myös kouluaterian tarjoamista koskevat ratkaisut tulee tehdä lapsen etu varmistaen**.

Kouluruokailu verkossa

- Varautuminen toimialalla; OKM <https://minedu.fi/koronavirusepidemiaan-varautuminen-okm-toimialalla>
 - *Opetushallitus neuvoo ja tuottaa tukimateriaalia opetuksen ja koulutuksen järjestäjille sekä kouluille ja oppilaitoksille koronatilanteen aiheuttamiin poikkeusjärjestelyihin.*
- Poikkeukselliset järjestelyt
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opetustoimi-ja-koronavirus>
- Kouluruokailun verkkosivusto/Opetushallitus
 - www.oph.fi/kouluruokailu
 - Oppaita, materiaaleja ja kouluruokailun yhteisöjä
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppaita-materiaaleja-ja-kouluruokailun-yhteisoja>
- Facebook: *Kouluruokailu* *Kouluruokailu koronatilanteessa*
- Twitter: @marjaanamannin1 #kouluruokailu #ops2016 #kouluruoka #ruokakasvatus